

9. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

А.О. Заїнчковський, д-р екон. наук

Національний університет харчових технологій

Український ринок кондитерських виробів — один із найрозвиненіших на території СНД. Обсяг виробництва кондитерської галузі складає близько 3 % ВВП країни. Поточні обсяги виробництва продукції галузі дозволяють не тільки забезпечувати потреби внутрішнього ринку, а й створюють значний експортний потенціал (українські кондитери експортують свою продукцію у більш ніж 50 країн світу). Частка реалізації кондитерських виробів України на світовому ринку — 1 %, що у вартісному виразі складає більш ніж 90 млрд дол. США.

Частка кондитерської галузі в реалізації харчової продукції за підсумками 2013 року становила близько 15 %, при цьому лідером у даному сегменті є виробництво хліба та хлібобулочних виробів, виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання, що займає 40,57 %.

Продукція кондитерської галузі характеризується широким номенклатурним рядом товарів, які умовно поділяється на три основні сегменти:

- борошняні (печиво, галети та крекери, вафлі, пряники);
- шоколадні вироби, які містять какао;
- цукристі вироби без какао (карамелі, драже, цукерки без вмісту какао, східні ласощі).

У п'ятірку підприємств лідерів на вітчизняному кондитерському ринку входять: Компанія «АВК», компанія «Nestle Україна» (ПАТ «Львівська кондитерська фабрика Світоч»), компанія «Крафт Фудз Україна», кондитерська корпорація «Roshen», компанія «Конті».

До рейтингу Candy Industry ТОП-100 кондитерських компаній світу у 2013 році потрапили 3 українські виробники: Кондитерська корпорація «Roshen» 18-е місце, Виробниче об'єднання «Конті» (31-е місце) та кондитерська компанія «АВК» (50-місце). У 2014 році представлені компанії дещо здали свої позиції у Global Top 100: ексклюзивний список Candy в галузі 100 кращих кондитерських компаній світу зайнявши 20, 38, 57 місця відповідно.

Українська кондитерська галузь є досить залежною від експорту. За оцінками асоціації Укркондпром, близько 30 % кондитерської продукції, виробленої в Україні, йде на зовнішні ринки. Таким чином, введення в країнах Митного союзу ввізних мит на українську кондитерську продукцію, негативно позначилося на обсягах експорту.

Обсяги імпорту кондитерських виробів за підсумками 2013 року знизилися на 1,8 %, причому експорт солодощів в Україні значно перевищує імпорт, що пов'язано з лояльністю споживачів до вітчизняних виробників завдяки нижчим цінам порівняно з іноземною за приблизно однакового рівня якості.

У структурі зовнішньої торгівлі кондитерською продукцією домінуючу частку займає Російська Федерація, обсяг імпорту з якої різних видів кондитерської продукції оцінюється на рівні 50,84 % (цукрові кондитерські вироби), 62,23 % (борошняні кондитерські вироби) та 66,02 % (шоколадні кондитерські вироби) від загального імпорту солодощів. Обсяг експорту різних видів кондитерської

продукції в Російську Федерацію оцінюється на рівні 54,25 % (борошняні кондитерські вироби), 74,36 (шоколадні кондитерські вироби) та 46,31 % (цукрові кондитерські вироби) від загального експорту солодошів. Значні частки в структурі українського імпорту також займають такі країни, як Німеччина, Польща та Італія, в структурі експорту Казахстан, Білорусь та Азербайджан.

Отже, враховуючи на запровадження торговельних обмежень, українська кондитерська галузь у 2013 році працювала в умовах пошуку нових ринків. Так, українська карамель знайшла попит на ринках країн Південно-Східної Азії. При цьому вітчизняні виробники і надалі випускають карамель, оскільки даний вид продукції належить до найбільш дешевої цукеркової групи та продовжує користуватися високим попитом серед жителів України та країн СНД.

Головною перевагою українських виробників на зовнішньому ринку найчастіше є ціна на вироби, якість продукції, увага до оновлення асортименту, вивчення попиту на зовнішніх ринках та вдосконалення дизайну.

Сьогодні кондитерська галузь демонструє досить непогані темпи зростання, хоча в останні роки вони дещо уповільнилися. Стабільно високий попит на цю продукцію та достатня забезпеченість власними сировинними ресурсами сприяють розвитку кондитерської галузі в Україні. Серед передумов розвитку кондитерської галузі є:

- вирішення внутрішньоекономічних проблем (зменшення регуляторного тиску, вдосконалення податкового кодексу тощо);

- зняття обмежень на постачання українських кондвиробів, які запроваджені РФ, Казахстаном, Білоруссю;

- повна і негайна лібералізація торгівлі кондитерськими товарами з ЄС в рамках ЗВТ між Україною і ЄС.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу www.ukrstat.gov.ua.

2. Дані та матеріали асоціації Candy Industry. Режим доступу <http://www.candyindustry.com>.

3. Укркондпром [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ukrkondprom.com.ua>.

4. Державний департамент «Укркондитер» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrkonditer.kiev.ua>.

5. Дані та матеріали Державної митної служби України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://arc.customs.gov.ua>.

6. Огляд кондитерського ринку України // Національне рейтингове агентство Рюрик [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://rurik.com.ua>.